

ARKEOL. OS. 167/15.6.2007

M

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

**VAMMALA KALLIALA ARKEOLOGINEN
KOEKAIVAUS RÖYKKIÖALUEELLA 18.-
24.5.2006**

Pirkanmaan maakuntamuseo/
Kulttuuriympäristöyksikkö
FM Kalle Luoto

nähty 4.5.07/TKM

SISÄLLYSLUETTELO

VAMMALA KALLIALA ARKEOLOGINEN KOEKAIVAUS RÖYKKIÖALUEELLA 18.-

24.5.2006.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
ARKISTOTIEDOT.....	3
JOHDANTO.....	5
TUTKIMUSHISTORIA.....	6
Sijainti.....	8
Vesihuoltohankkeen tausta.....	8
TUTKIMUSTYÖN KUVAUS.....	8
HAVAINNOT JA TULKINNAT.....	10
Koeuoppakuvaukset.....	10
Röykkiö 1:n itäpuolinen kallioleikkaus.....	16
Pintapöiminta.....	17
YHTEENVETO.....	17
LÄHDELUETTELO.....	18
KARTTALUETTELO.....	19
NEGATIIVILUETTELO.....	20
DIGITAALIKUVALUETTELO.....	21
KARTAT.....	23
KUVATAULU.....	26
LIITTEET.....	28
Liite 1: Taulukko: Koeuoppien vaaitut korkeudet.....	28
Liite 2: Löytöluettelo.....	29

ARKISTOTIEDOT

<i>Tutkimuskohteen nimi</i>	Kalliala (912 01 0010)
<i>Kohteen ajoitus</i>	Rautakausi
<i>Tutkimuksen laatu</i>	Koekaivaus
<i>Kaivausjohtaja</i>	Luoto, Kalle
<i>Kenttätöiden johtaja</i>	Luoto, Kalle
<i>Kenttätöaika</i>	18.5. – 24.5.2006
<i>Kaivauksin tutkitun alueen laajuus:</i>	n. 18,75 m ²
<i>Tutkimusalueen kokonaislaajuus:</i>	n. 1000 m ²
<i>Kunta/Kaupunki:</i>	Vammala
<i>Kylä:</i>	Kalliala
<i>Tila:</i>	Vammalan-Ranta RN:o 5:15
<i>Maanomistaja:</i>	Äijälä, Hannu ja Arja
<i>Maanomistajan osoite:</i>	Vanhankirkontie 8, Vammala
<i>Peruskarttalehti:</i>	PK 212107 Vammala
<i>Yhtenäiskoordinaatit: (muinaisjäännös)</i>	P = 6811 815 I = 3282 672 Z = n. 60-65 m mpy
<i>KKJ-koordinaatit: (muinaisjäännös)</i>	X = 6805 505 Y = 2443 096 Z = n. 60-65 m mpy
<i>Yhtenäiskoordinaatit: (tutkimusalue)</i>	p = 6811 840 – 6811 950 I = 3282 585 – 3282 690 z = n. 60 – 65 m mpy
<i>KKJ-koordinaatit: (tutkimusalue)</i>	X = 6805 535 – 6805 645 Y = 2443 010 – 2443 110 Z = n. 60 – 65 m mpy

<i>Löydöt:</i>	KM 35809: 1-33
<i>Aiemmat löydöt:</i>	Tyrvään museo numerotta; HM 1197:9; KM 15321:1-4; TYA 82:1-302; KM 31532:1-5 (; mahdollisesti myös KM 17348).
<i>Aikaisemmat tutkimukset:</i>	Tarkastus Kivikoski 1935; Inventointi Aarni Erä-Esko 1949; Tarkastus Anna-Liisa Hirviluoto 1961; Kaivaus Anna-Liisa Hirviluoto 1963 (?, raporttia ei löytynyt); Kaivaus Unto Salo 1974; Inventointi Miikka Haimila 1999
<i>Mustavalkonegatiivit</i>	140495-140499
<i>Digitaalikuvat</i>	11 kpl (Pirkanmaan maakuntamuseo)

Kartta 1: Tutkimusalueen sijaintikartta. MK 1:200 000

Vammala, Kalliala
Kalle Luoto 2006

Kartta on laadittu PerusCD Hämeen MK 1:500 000 kartan perusteella © maanmittauslaitos.
PiSa lupa © Maanmittauslaitos/PiSa lupa 75/4033/1999

JOHDANTO

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti arkeologisen koekaivauksen Vammalan Kallialan rautakautisella röykkiöalueella toukokuussa 2006. Koekaivauksen tarkoituksena oli selvittää Lounais- ja Luoteis-Pirkanmaan vesihuoltolinjan linjausta Kallialan alueella, koska suunniteltu vesihuoltolinja kulkee Kallialan röykkiöalueen (mj.rek.nro 912 01 0010) lävitse. Suunniteltu vesijohtolinja sivuaa vuonna 1974 tutkittua rautakaudelle ajoitettua röykkiötä. Tämän röykkiön välitöntä ympäristöä ei ole arkeologisesti tutkittu. Ennen tutkimusta pidettiin mahdollisena, että röykkiön läheisyydessä on säilyneitä osia muinaisjäännöksestä. Tutkimuksella oli tarkoitus selvittää, ulottuuko kiinteä muinaisjäännös suunnitellulle vesihuoltolinjalle ja voidaanko linja kaivaa suunnitellulle kohdalle. Tutkimuksessa havaittiin muinaisjäännöksen jatkuvan ainakin vuonna 1974 tutkitun röykkiön eteläpuolelle.

Kallialan kylästä on tehty useita rautakaudelle ajoittuvia esinelöytöjä. Kylä tunnetaan myös Tyrvään vanhan kirkon, eli Pyhä Olavin kirkko, sijaintikylänä. Kallialan röykkiöalue sijaitsee Rautaveden rannasta noin 100 metrin etäisyydellä. Pyhän Olavin kirkolle kalmistolta on matkaa noin puoli kilometriä lounaaseen. Karkkuun johtava Hämeentie (maantie 249) halkaisee kalmiston siten, että yksi röykkiöistä jää tien luoteispuolelle. Muut kummut sijaitsevat haassa tien ja järven välissä. Röykkiöalue sijaitsee vanhalla laidunalueella (Salo 2005: 191-192).

Kallialan arkeologisen koekaivauksen kustannukset olivat 4012 e. Kaivaukset suoritettiin muinaismuistolain 15 § perusteella. Tutkimuksen maastotyöt tehtiin 18.5. – 24.5.2006. Kaivauksen toteutti Pirkanmaan maakuntamuseon tutkija FM Kalle Luoto. Tutkimuksen kenttä- ja jälkitöissä avusti apulaistutkija HuK Hanna-Leena Salminen.

Tampereella 10.11.2006

FM Kalle Luoto

Paikka

päiväys

Kaivauksenjohtajan nimikirjoitus

TUTKIMUSHISTORIA

M. Haimilan (1999) inventointitietojen perusteella alueella sijaitsee yhdeksän kiven- ja maansekaista röykkiötä Rautavedestä noin 80-130 metriä länsiluoteeseen. Röykkiö 1 sijaitsee tien pohjoispuolella, muut hakamaalla kahdessa ryppäässä. Röykkiöt 5-7 sijaitsevat lähempänä tietä mäen pohjoispuolella ja röykkiöt 2-4, 8 ja 9 mäen eteläpuolella. Röykkiöiden koko ja muoto vaihtelevat. Eteläpuoliset röykkiöt vaikuttavat suuremmilta ja pyöreämmiltä. Hämeentie eteläpuolelta olevalta mäeltä on maanoton yhteydessä 1920-luvulla löydetty viisi keihäänkärkeä, joista kaksi on todennäköisesti tallella (Tyrvään museo, numerotta; HM 1197:9) (Haimila 1999: 33). Mäen päällä sijaitsee korkeuspiste 145.

Tässä raportissa käytetään M. Haimilan (1999: 33-38) inventoinnissa käyttämää röykkiöiden numerointia. Tämän numeroinnin mukaan nyt tutkitun alueen läheisyydessä sijaitsee röykkiö numero 1, jota Nina Lepokorpi ja Unto Salo ovat tutkineet vuonna 1974. Röykkiöön 1 on kiinnitetty muinaisjäännöskilpi.

Kohteen on varsinaisesti löytänyt Anna-Liisa Hirviluoto tarkastaessaan Vammala-Häijälä tien linjaa Hannes Prusilta saamansa vihjeen perusteella. Alun perin tielinja kulki röykkiö 1:n päältä, mutta linjaa vaihdettiin Hirviluodon löytöjen perusteella. Hirviluoto oli Hämeentien tielinjaa tarkastaessaan havainnut röykkiön 1 eteläpuolella olleessa kuopassa savitiivistettä ja saviastian paloja (KM 15321). Nämä löydöt Hirviluoto teki vahvasta nokimaasta kivensirujen joukosta (Hirviluoto 1961).

Unto Salon (2004: 192) mukaan Hirviluoto kaivoi Kallialan Rauvan haassa vuonna 1963 röykkiön, josta löytyi esineiden lisäksi saviastian paloja, palanutta savea ja rautakuonaa. Kaivauksista ei ole raporttia Museoviraston tai Tampereen museoiden arkistossa. Kansallismuseon löytönumerolla KM 17348 on luetteloitu Kallialasta tehtyjä löytöjä, jotka mahdollisesti ovat peräisin näiltä kaivauksilta.

Vuoden 1974 (Lepokorpi & Salo) tutkimuksissa röykkiö 1 todettiin maan ja kiven sekaiseksi. Rakenteen pohjalla oli suuria lohkareita ja täyttemaana nyrkin kokoisia kiviä. Raunion pohjoispuolella oli 1 m x 2 m kokoinen tasainen kiveys. Palanutta savea ja rautakuonaa löytyi koko röykkiön alueelta. Tutkimuksissa havaittiin myös eläimen hampaita. Röykkiön eteläpuolinen maa oli noensekaista, josta löytyi palaneita luunsiruja, keramiikkaa sekä hiiltä. Kaivauksilla tehtiin kolme esinelöytöä: noin 10 cm

pituinen taivutettu rautaesine, n. 5 cm pituinen terän katkelma ja ohut pronssilevy (Lepokorpi & Salo 1974; Salo 2004: 192).

Salon mukaan Kallialan tutkitut kummut ovat rautakaudelle ajoittuvia jäteraunioita. Alueelta tehdyt aselöydöt ovat mahdollisesti peräisin merovingiajalle ajoittuvista hautauksista (Salo 2004: 192).

Digitaalikuva 1. Tutkimusalue kuvattuna Hämeentien eteläpuolella olevalta mäeltä. Röykkiö 1 sijaitsee kuvan oikeassa laidassa Hämeentien luoteispuolella. Kuvattu etelästä.

Digitaalikuva 2. Kuvan vasemmassa laidassa männyn alla röykkiö 1, oikealla siintää Pyhän Olavin kirkko, hieman lähempänä Hämeentie ja koekuoppa 7:n kohdalla oleva linjakeppi. Kuvattu lännestä.

TUTKIMUSALUEEN KUVAUS

Sijainti

Röykkiökohde sijaitsee noin 50-100 metrin etäisyydellä Rautaveden itärannasta. Alueen röykkiöt jakautuvat kahteen ryhmään, joiden välissä on katajaa kasvava mäki. Mäen länsi ja pohjoispuolella kulkee maantie 249, jonka pohjoispuolella on röykkiö 1.

Röykkiö 1 kuuluu pohjoisempaan röykkiöryhmään, jonka muita röykkiöitä ovat nro 5, 6 ja 7. Mäen eteläpuoliseen röykkiöryhmään kuuluvat röykkiöt 2, 3, 4, 8 ja 9. Röykkiöissä 1, 2 ja 5 on muinaisjäännöskilpi. Röykkiöitä ympäröivät saviset rantapellet, jotka viettävät kohti Rautavettä (ks. tarkemmin Haimila 1999).

Vesihuoltohankkeen johdosta tutkittu alue sijaitsee maantie 249 (Hämeentie) pohjoispuolella röykkiön 1 läheisyydessä. Röykkiö 1 sijaitsee kallioisella peltosaarekkeella, joka kolmelta suunnalta rajautuu peltoon. Röykkiön itäpuolella kulkee Hämeentie. Peltosaarekkeen kallioinen länsilaita on räjäytetty ilmeisesti maantie rakentamisen yhteydessä.

Tutkimukset keskittyivät röykkiön 1 pohjois- ja eteläpuolella heinää kasvavan peltoalueen itälaitaan. Tutkittu alue rajautui idässä tien 249:n rakenteisiin.

Vesihuoltohankkeen tausta

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää vesijohtolinjan linjausta Vammalan Kallialan röykkiöalueella. Hankkeen tarkoituksena on johtaa pohjavettä Ikaalisista, Hämeenkyröstä ja Mouhijärveltä Vammalaan sekä Suodeniemen jätevedet Mouhijärvelle ja Karkun taajaman jätevedet Vammalan keskusjätevedenpuhdistamolle. Uusi vesihuoltolinja kulkee suunnitelmassa Vammalan Kallialan muinaisjäännösalueen halki kulkevan maantien 294 länsireunassa. Vesihuoltolinjan kaivanto tulisi kulkemaan aivan Häijääntien viertä, ojassa ja tieluiskan pohjoisosassa. Kaivannon leveydeksi tulee toimistoinsinööri Pasi Lähteenmäen suullisen tiedonannon (17.5.) mukaan enintään 2 metriä ja syvyydeksi 2,5 metriä.

TUTKIMUSTYÖN KUVAUS

Koetutkimus aloitettiin vesihuoltolinjan silmämääräisellä tarkistamisella. Varsinainen koetutkimus suoritettiin kaivamalla koekuoppia vesijohtolinjan suunnitellun linjauksen

kohdalle Hämeentien länsilaitaan. Koekuopat 1-6 sijoitettiin samaan linjaan systemaattisesti 5 m etäisyydelle toisistaan röykkiön 1 pohjoispuolelle. Röykkiön 1 eteläpuolelle kaivettiin samaan linjaan kuopat 7-17. Kuopat 18, 19 ja 20 sijoitettiin tärkeiksi koetuille kohdille. Koekuopista 1-6 ja 18-20 sijaitsivat röykkiön 1 pohjois- ja koillispuolella. Koekuopat 7-17 röykkiön etelä- ja lounaispuolella. Tutkimuksen yhteydessä tarkastettiin myös tien 249:n ja peltosaarekkeen yhtymäkohdassa olevan kallion reuna-alue n. 1 m leveydeltä.

Koekuoppien etäisyys- ja sijaintitiedot mitattiin kuoppien luoteisnurkasta. Koekuoppien sijainti määritettiin mittanauhan, bussolin ja GPS –laitteen avulla. Tutkimuksen korkeustiedot on mitattu vaaituskoneella. Korkeus mitattiin korkeuspiste 145:ltä, joka sijaitsee röykkiöstä 1 noin 130 metriä etelään. Tämän pisteen korkeus on 66, 942 m m.p.y. (N23-järjestelmän mukaan).

Aluksi kuopista poistettiin pintamaa lapiolla. Tämän jälkeen kaivamista jatkettiin lastoilla, mikäli se katsottiin tarpeelliseksi. Koekuopat kaivettiin 10 cm kerroksissa. Peltomultakerroksen löytöjä ei otettu talteen kerrosjärjestyksen mukaisesti.

Tutkimusraportissa kaivetut maakerrokset on ilmoitettu seuraavalla tavalla: kerros 1, syvyys pinnasta 10-20 cm; kerros 2, syvyys pinnasta 20-30 cm, jne.

Kentällä havaittiin, että aivan Kallialan röykkiö 1:n kohdalla vesihuoltolinjan kaivaminen edellyttäisi myös kallion räjäyttämistä. Tästä syystä myös röykkiö 1:n itäpuolella sijaitsevia kallionkoloja kaivettiin koeluonteisesti noin 1 m etäisyydeltä kallion reunasta.

Pintapoiminta keskittyi kahdelle peltoalueelle. ”Pelto 1” sijaitsee röykkiön 1 länsipuolella ja ”Pelto 2” röykkiöstä pohjoiseen. Röykkiön 1 länsipuolisella peltoalueella (Pelto 1) tehtiin pintapoiminta keväällä kynnetyllä alueella.

Pintapoiminnan tulosta ei voi pitää kattavana, sillä ainoastaan pieni osa pellostä oli kynnetty. Muualla pelto oli heinän peitossa ja havainnoimismahdollisuudet pintapoiminnan avulla olivat heikot.

Tutkimukset dokumentoitiin piirtämällä ja valokuvaamalla. Mustavalkovalokuvien negatiivit on talletettu museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin numeroilla 140495 - 140499. Digitaalikuvat on taltioitu Pirkanmaan maakuntamuseon kokoelmiin. Kaivausten löydöt taltioitiin museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin numerolla KM 35809.

HAVAINNOT JA TULKINNAT

Koekuoppakuvaukset

Koekuopasta numero 7 tehtiin havainto kulttuurikerroksesta. Kuoppa sijaitsi röykkiön 1 eteläpuolella kallion läheisyydessä. Kyseisellä kohdalla peltomultakerroksen paksuus oli ohuempi kuin muissa kuopissa. Ilmeisesti kallion läheisyys on suojannut maakerroksia voimakkaalta maanmuokkaukselta. Muiden koekuoppien löydöt tehtiin sekoittuneesta peltokerroksesta.

Koekuoppakuvausten kerrosjärjestys on kuvattu koekuopan luoteiskulmasta. Kuoppien koko on 1 m x 1 m, ainoastaan kuoppien 19 ja 20 koko on poikkeava. Koekuopista kuopat 1-6 ja 18-20 kaivettiin röykkiön pohjoispuolelle ja kuopat 7-17 sen eteläpuolelle. Koekuopat 1-6 ja 18-20 sijaitsevat tielinjaa korkeammalla, kun taas kuopat 7-17 huomattavasti tielinjaa matalammalla. Koekuoppien sijainti on kuvattuna yleiskartassa.

Digitaalikuva 3. Röykkiön eteläpuolella koekuopat kaivettiin pellon ja maantieja väliselle alueelle. Kuvassa kaivausalue tutkimuksien jälkeen. Kuvan keskellä olevan linjakepin kohdalla sijaitsee koekuoppa 7, jossa havaittiin kulttuurikerros. Linjakepistä vasemmalla on röykkiö 1 ja oikealla Hämeentie. Kuvattu lounaasta.

Koekuoppa 1

Koekuopan kohdalla maa viettää kohti kaakkoa. Kuopan koillisosasta paljastui suuri kivi, joka täytti puolet kuopan pohjakerroksen pinta-alasta. Kuopan pohjalta kovan siltin keskeltä alkoi paljastua kiviä ja mahdollisesti kalliota. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 20 cm	peltomulta
20 – 35 cm	ruskea hiekka
35 – 40 cm	harmaa savi

Kuopan syvyys 40 cm. Koekuopan keskelle kaivettiin koepisto, joka ulottui n. 50 cm syvyyteen koekuopan pinnasta.

Koekuoppa 2

Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 25 cm	peltomulta
25 – 40 cm	savensekainen multa
40 – 50 cm	harmaa savi
50 – 55 cm	laikukas hieta, jossa kiviä

Kuopan syvyys n. 55 cm. Kuopan itänurkkaan kaivettiin koepisto, joka ulottui n. 65 cm syvyyteen.

Koekuoppa 3

Löytöinä yksi pala kuonaa (KM 35809:1) n. 15 - 20 cm syvyydestä.

Kerrokset:

0 – 15 cm	peltomulta
15 – 40 cm	savensekainen multa
40 + cm	harmaa savi

Kuopan syvyys 40 cm. Koepisto itänurkassa n. 55 cm.

Koekuoppa 4

Koekuopassa havaittiin palanutta savea (KM 35809: 2), tiilenmuruja ja hiilenpaloja peltomultakerroksessa n. 20-30 cm syvyydestä. Hiilenmuruja oli aina savikerroksen pintaan saakka.

Kerrokset:

0 – 20 cm	peltomulta
20 - 40 cm	savensekainen multa
40 - 50 cm	hiesu
50 + cm	savi

Kuopan syvyys 50 cm. Pohjoiskulman koepiston 55 cm.

Koekuoppa 5

Kuopasta löytöinä pala kuonaa (KM 35809:3) ja pari palaa palanutta savea (KM 35809:4) peltomultakerroksesta.

Kerrokset:

0 – 25 cm	peltomulta
25 – 30 cm	savensekainen multa
30 – 35 cm	siltti

Kuopan syvyys 30 – 35 cm. Koepiston n. 55 cm.

Koekuoppa 6

Koekuoppa sijaitsi kalliopaljastuman koillislaidalla kahden suurehkon n. 1 m * 1 m * 0,5 m kokoisen kiven itäpuolella. Koekuopan kohdalla maasto viettää kaakkoon kohti maantietä. Alimmassa moreenimaakerroksessa oli parikymmentä nyrkin kokoista kiveä. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 25 cm	peltomulta
25 – 45 cm	moreeni

Koska kuoppa sijaitsi rinteessä oli sen N-nurkka n. 45 cm syvyydessä ja E-nurkka 35 cm syvyydessä.

Koekuoppa 7

Koekuoppa 7:n maakerrostumista tehtiin havainto kulttuurikerroksesta. Koekuopan pohjois-länsi –profiilissa havaittiin peltomultakerroksen alapuolella noin 2 cm paksuinen tumma kulttuurimaakerros, joka jatkui profiilissa kuopan pohjoisnurkasta luoteisprofiilin puoliväliin saakka. Yhtenäinen tummakulttuurikerros näytti syvyyssuunnassa rajautuvan kahteen laakakiveen ruudun keskivaiheilla. Kivien alapuolella kuopan itäosassa maannos oli laikukasta vaaleaa hiekkaa, jossa havaittiin muutama pieni läikkä kulttuurimaata. Laakakivien länsipuolella peltomultakerros vaihtui tumman ruskeaksi hiekan ja mullan sekaiseksi kulttuurikerrokseksi, joka jatkui kuopan länsiosassa aina laakakivien pintaan, noin 55 cm syvyyteen, saakka. Kiviä oli erityisesti laakakivien alapuolisessa hiekkakerroksessa. Löytöinä palanutta luuta, kuonaa, keramiikkaa ja savitiivistettä (KM 35809: 5-17). Koekuopan N-W profiilin ja tason 1 kartta on esitetty kartoissa 2 ja 3.

Kerrokset:

0 - 10 cm	turve
10 – 20 cm	ruskea hiekansekainen multa
20 – n.50 cm	hiekansekainen multa, jossa hiilenmuruja

Digitaalikuva 4 ja 5. Vasemman puoleisessa kuvassa on koekuoppa 7 kuvattuna tasossa 1, oikean puoleisessa kuvassa 5 näkyy kuopan pohja. Kuopan keskellä näkyvät laakakivet rajasivat yläpuolelleen yhtenäisen kulttuurimaan maakerrokset. Kuvattu kaakosta.

Koekuoppa 8

Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 20 cm peltomulta

20 – 25 cm savi

Koekuopan pohjoisnurkkaan kaivettiin koepisto 30 cm syvyyteen.

Koekuoppa 9

Koekuopan itäpuolella, noin metrin etäisyydellä kuopan reunasta oli oja, jonka pohjalla oli vettä. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 20 cm peltomulta

20 – 25 cm savi

Koekuopan länsinurkkaan kaivettiin koepisto 35 cm syvyyteen.

Koekuoppa 10

Löytöinä peltomultakerroksesta liitupiipun varren katkelma ja pala fajanssia (KM 35809: 18, 19).

Kerrokset:

0 – 10 cm peltomulta

10 – 20 cm savi

Koekuopan keskelle kaivettiin koepisto 50 cm syvyyteen.

Koekuoppa 11

Koekuoppa sijaitsee sähkötolpan juurella, sen itäpuolella. Ei löytöjä.

0 – 30 cm peltomulta

30 – 32 cm savi

Koekuopan pohjoisnurkkaan kaivettiin koepisto 50 cm syvyyteen.

Koekuoppa 12

Koekuopan luoteisreunan suuntaisesti kulki pelto-oja. Ei löytöjä.

0 - 30 cm peltomulta

30 – 40 cm savi

Koekuoppa 13

Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 20 cm peltomulta

20 – 30 cm savi

Koekuopan pohjoisnurkkaan kaivettiin koepisto 50 cm syvyyteen.

Koekuoppa 14

Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 20 cm peltomulta

20 – 30 cm savi

Koekuoppa 15

Kuopan kohdalla maasto viettää jyrkästi kaakkoon. Maaperä muuttui noin 30 cm syvyydessä kovaksi saveksi. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 10 cm turve

10 – 30 cm savensekainen peltomulta

30 – 35 cm savi

Koekuoppaan kaivettiin koepisto 60 cm syvyyteen.

Koekuoppa 16

Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 10 cm turve

10 – 30 cm savensekainen peltomulta

Koekuoppaan kaivettiin koepisto 45 cm syvyyteen.

Koekuoppa 17

Kuopan kohdalla maasto viettää kohti kaakkoa. Ei löytöjä.

0 – 15 cm peltomulta

15 – 24 cm savi

Koekuopan itäkulmaan kaivettiin koepisto 45 cm syvyyteen.

Koekuoppa 18

Koekuoppa kaivettiin peltosaarekkeen ja röykkiön 1 koillispuolelle kahden suurehkon kiven länsipuolelle. Koekuopan kohdalla maasto viettää kohti etelää.

Peltomultakerroksesta saatiin talteen rautanaula, palanutta savea, kuonaantunutta savea ja palanutta luuta (KM 35809: 20-24)

Kerrokset:

0 – 30 cm peltomulta

30 – 35 cm hiekansekainen multa

35 – 40 cm soransekainen hiekka

Koekuoppa 19

Koekuoppa kaivettiin röykkiön 1 pohjoispuolella sijaitsevalle peltosaarekkeelle.

Peltosaarekkeessa on ilmeisesti pellolta nostettuja kiviä, mutta myös noin 3 m x 3 m kokoinen ja noin 0,7 m korkea kiviraunio. Raunion päällä on rakennusjätettä, kuten tiilenpaloja. Raunio näyttää korkeammalta etelästä, sillä maasto nousee saarekkeessa kohti pohjoista. Koekuopan koko oli n. 0,5 m x 1 m.

Koekuopan kaivamisella yritettiin selvittää raunion luonnetta ja ajoitusta. Koekuoppa kaivettiin raunion etelälaitaan rinnemaastoon. Syvyyttä koekuopalla oli 60 cm sen pohjoislaidassa ja noin 45 cm sen etelälaidassa. Kuopassa oli runsaasti noin nyrkinkokoisia kiviä, joista osa vaikutti olleen tulella. Koekuopassa havaittiin myös tiiltä. Koekuopassa oli ohut, noin 2 cm paksu, hiilikerros noin 40 cm syvyydessä. Alempien kivien välissä on hiekkaa. Kuopan pohjalla oli suuri kivi, joka esti kuopan kaivamisen syvemmäksi.

Kerrokset:

0 – 20 cm kivinen multakerros

20 – 35 cm mullansekainen hiekka

35 – 60 cm kiviä ja hiekkaa

Koekuoppa 20

Koekuopan koko 0,5 m x 0,5 m. Koekuoppa sijaitsi tutkimusalueen pohjoisosassa tutkittavan peltoalueen pohjoispuolella olevan metsäsaarekkeen pohjoispuolella.

Hiekkakerroksessa oli noin nyrkinkokoisia kiviä. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 20 cm peltomulta

20 – 40 cm hiekka

Röykkiö 1:n itäpuolinen kallioleikkaus

Röykkiö 1 on rakennettu kallion päälle, joka rajautuu idässä Hämeentiehen. Kalliota on louhittu tien yhteydessä. Kallion reunassa havainnoitiin kallionkolojen maakerroksia, jotka todennäköisesti tulisivat tuhoutumaan vesihuoltohankkeen yhteydessä. Kallionkolojen maa oli pintakerrosten osalta sekoittunutta, mahdollisesti Hämeentien rakentamisen yhteydessä. Kallionkolojen pohjalla oli sekoittumattomia maakerroksia, mutta havaintoja kulttuurimaasta ei tehty. Kallionkoloista löydettiin muutama pala palanutta luuta, jotka lienevät peräisin muinaisjäännöksestä.

Kallioleikkauksen koillisosa

Kallioleikkauksen reuna on pää-asia avokalliota, jossa on muutamia kallionkoloja. Paikalla kaivettiin kallionkolo, joka osoittautui yllättävän syväksi. Pintamaata ja paikalle tuotua hiekkaa oli noin 6 cm:n paksuudelta. Tämän alapuolella oli hiekkansekaista multaa noin 15 cm paksu kerros, jonka alta paljastui hiekan ja kivien muodostama kerros. Paljastetun kalliopinnan päältä löytyi kaksi palaa palanutta luuta. Kaivettu kallionkolo sijaitsee n. 5 m kuopasta 6 lounaaseen.

Kallioleikkauksen keskikohta

Kallionkoloon tehdyssä koepistossa havaittiin täyttömaatta olevan noin 15 cm paksuinen kerros. Sen alapuolelta paljastui muutaman sentin vahva humus- ja karikerroskerros, joten paikalla on havaittavissa kaksoismaannos. Tämän alapuolella on ruskeaa hiekkaa, josta löydettiin uudehko lasinpala. Tämän kerroksen alapuolella on ilmeisesti alkuperäinen tumman harmaa savisempi maakerrostuma, jonka paksuus on noin 5 cm. Alin kerros muodostuu vaalean ruskeasta hiekan ja siltin sekaisesta maasta, jossa siltin osuus kasvaa kohti pohjaa. Kaikkiaan kallionkolan syvyydeksi muodostuu noin 45 cm. Kaivettu kohta sijaitsee noin 10 m kuopasta 6 lounaaseen.

Kallioleikkauksen eteläpää

Kallion päällä olevan irtokiven pohjoispuolisesta kallionkolosta kaivettiin maata noin 50 cm leveästä kallionhalkeamasta. Kaivettu kohta sijaitsee kuopasta 6 lounaaseen noin 12 m. Maata oli noin 20 cm vahvuinen kerros, josta suurin osa oli turvetta tai hiekan sekaista turvetta. Kuopan pohjalla havaittiin noin 5 cm paksu kerros harmaata hiekkaa. Ei löytöjä.

Pintapoiminta

Kohteen länsipuolella tehtiin pintapoiminta kynnetyllä peltoalueella (Pelto 1). Pelloalueella havaittiin kyntökerroksessa palanutta luuta (KM 35809:27), palanutta savea (KM 35809: 25) ja mahdollinen kvartsi-iskos (KM 35809: 26), joten on mahdollista, että myös kohteen länsipuolella on säilynyt kiinteää muinaisjäännöstä. Alueen pohjoispuoliselta peltoalueelta (Pelto 2) löydettiin piitä (KM 35809:28). Pii tulkittiin tuluspiiksi, joka kertoo alueen käytöstä historiallisella ajalla.

YHTEENVETO

Tutkimusten perusteella ainakin röykkiö 1:n eteläpuolella on säilynyt kiinteää muinaisjäännöstä. Röykkiön 1 eteläpuolelle kaivetusta koekuopasta (nro 7) tehtiin havainto muinaisjäännökseen liittyvästä kulttuurikerroksesta ja siihen liittyviä löytöjä. Kuopan 7 löydöt ovat kirjallisten kuvausten perusteella saman kaltaisia kuin röykkiön 1 eteläpuolisesta kuopasta vuonna 1961 kerätyt ja röykkiöstä vuonna 1974 kaivetut löydöt. Löydöt voidaan ajoittaa rautakautisiksi. Röykkiön 1 pohjoispuolelle kaivetuista koekuopista (1-6, 18, 20) ei tehty havaintoja kiinteästä muinaisjäännöksestä. Koekuoppa 19 kohdalla havaittiin rakenne, joka ajoittuu historialliselta ajalle. Pelloalueella suoritetun pintapoiminnan havaintojen perusteella on mahdollista, että muinaisjäännöstä on säilynyt myös kohteen länsipuolella peltoalueella.

LÄHDELUETTELO

Museoviraston arkeologian osaston topografinen arkisto

Erä-Esko, Aarni 1949. Tyrvään pitäjän ja Vammalan kauppalan kiinteät muinaisjäännökset. Inventointikertomus.

Haimila, Miikka 1999. Vammalan Rautaveden osainventointi 1999.

Hirviluoto, Anna-Liisa 1961. Vammalan Kallialan Rauvon rautakautisen kalmiston tarkastus 24.,25.10; 1.11.1961. Tarkastuskertomus.

Turun yliopiston arkeologian arkisto

Lepokorpi, N. & Salo, U. 1974. Vammala, Kalliala. Kertomus kummun numero 1 tutkimuksesta 10.6.-28.6.1974. Kaivauskertomus.

Kirjallisuus

Salo, Unto 2004. Sastamalan historia 1,2: historian liiteosa. Hämeenlinna.

KARTTALUETTELO

VAMMALA, KALLIALA

KOEKAIVAUS 2006

Kartta 1: Tutkimusalueen sijaintikartta. MK 1:200 000.....	4
Kartta 2 ja 3: Koekuoppa 7:n taso 1 ja W – N profiili. MK 1:20	23
Kartta 4: Koekaivausalueen yleiskartta. MK 1: 1000.	24
Kartta 5: Tutkimusalue ja korkeuskiintopiste 145. MK 1: 2000.	25

NEGATIIVILUETTELO

VAMMALA, KALLIALA

KOEKAIVAUS 18. - 24.5.2006

Valokuvat on kuvannut Kalle Luoto

Kuvat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin

Kuvan numero	Kuvan aihe	Kuvaus suunta	Päivämäärä
140495	Yleiskuva tutkimusalueesta ennen kaivausta.	S	18.5.
140496	Koekuoppa 7. Peltomultakerroksen alta paljastui kulttuurikerros noin 20-25 cm syvyydestä.	SE	19.5.
140497	Koekuoppa 7. Koekuopan pohja. Kuopassa oli kaksi suurta laakakiveä.	SE	19.5.
140498	Yleiskuva kaivausten jälkeen. Röykkiö 1 kuvan keskellä. Kuvan oikeassa laidassa Pyhän Olavin kirkko.	W	24.5.
140499	Yleiskuva. Tutkimusalue koekaivausten jälkeen. Keskellä röykkiö 1, oikealla maantie.	SW	24.5.

DIGITAALIKUVALUETTELO

VAMMALA, KALLIALA

KOEKAIVAUS 18. - 24.5.2006

Valokuvat on kuvannut Kalle Luoto

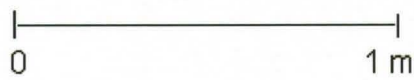
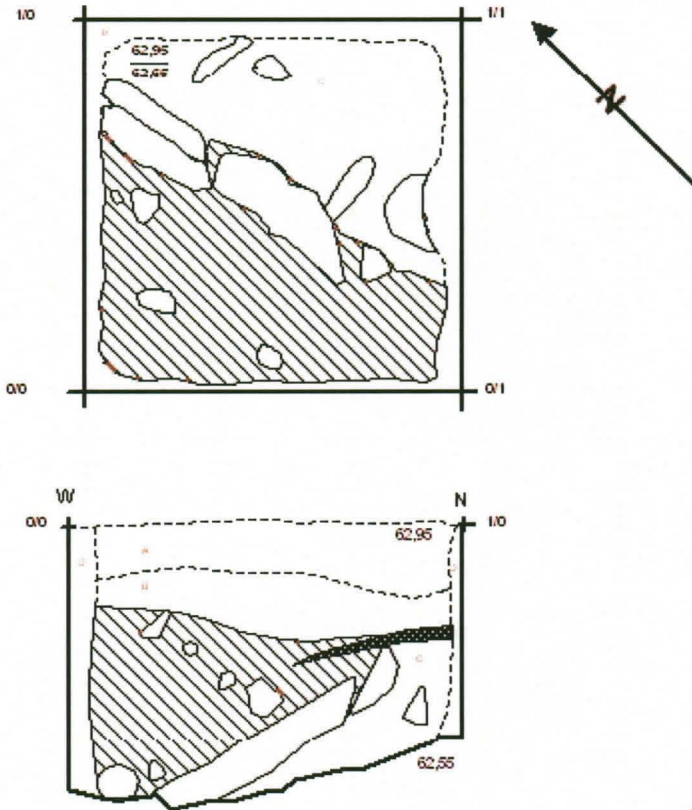
Kuvat on luetteloitu Pirkanmaan maakuntamuseon kokoelmiin

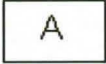
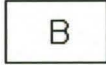
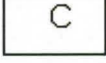

Kuvan numero	Kuvan aihe	Kuvaus suunta	Päivämäärä
1	Tutkimusalue kuvattuna Hämeentien eteläpuolella olevalta mäeltä. Röykkiö 1 sijaitsee kuvan oikeassa laidassa Hämeentien luoteispuolella.	S	18.5.
2	Kuvan vasemmassa laidassa männyn alla röykkiö 1, oikealla siintää Pyhän Olavin kirkko, hieman lähempänä Hämeentie ja koekuoppa 7:n kohdalla oleva linjakeppi. Kuvattu lännestä.	W	19.5.
3	Röykkiön eteläpuolella koekuopat kaivettiin pellon- ja maantieoja väliselle alueelle. Kuvassa kaivausalue tutkimuksien jälkeen. Kuvan keskellä olevan linjakepin kohdalla sijaitsee koekuoppa 7. Linjakepistä vasemmalla on röykkiö 1 ja oikealla Hämeentie.	SW	19.5.
4	Kuvassa koekuoppa 7 kuvattuna 1. tasossa	SE	19.5.
5	Kuvassa 5 näkyy kuopan pohja. Kuopan keskellä näkyvät laakakivet rajasivat yläpuolelleen yhtenäisen kulttuurimaan maakerrokset.	SE	19.5.
6	Tutkimusalueen eteläosaa röykkiön 1 eteläpuolella.	SW	23.5.
7	Tutkimusalueen pohjoisosa röykkiön 1 pohjoispuolella.	NW	23.5.
8	Tutkimusalueen pohjoisosa röykkiön 1 pohjoispuolella.	SW	23.5.

9	Tutkimusalueen pohjoisosa rökkiön 1 pohjoispuolella.	S	23.5.
10	Koekuoppa 19:n pohjoisprofiili.	S	24.5.
11	Koekuoppa 7:n luoteisprofiili.	SE	19.5.

KARTAT

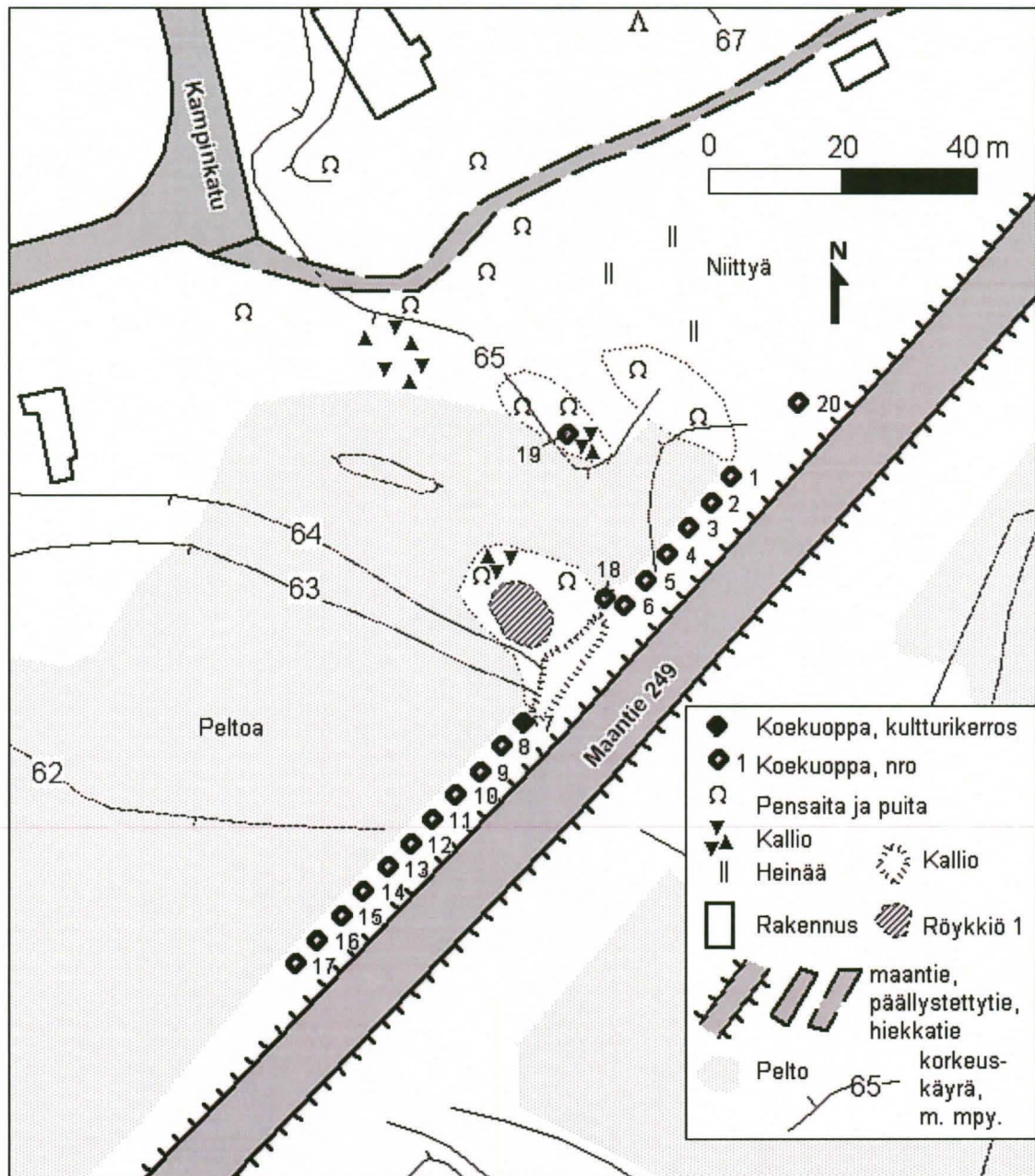
Kartta 2 ja 3: Koekuoppa 7:n taso 1 ja W – N profiili. MK 1:20

	Kivi
	Turve
	Peltomulta
	Vaalean ruskea sorainen hiekka
	Kaivamatta jäänyt alue
	Tumman ruskean hiekan ja mullan sekainen kulttuurimaa
	Tumman harmaan hiekan ja mullan sekainen kulttuurimaa

Vammala, Kalliala 2006
Koekaivaus, Kartat 2 ja 3
KK 7 taso 1 ja W-N-profiili
Kalle Luoto
Kp 65,10 MK 1:20
Piirt. Hanna-Leena Salminen

Kartta 4: Koekaivausalueen yleiskartta. MK 1: 1000.

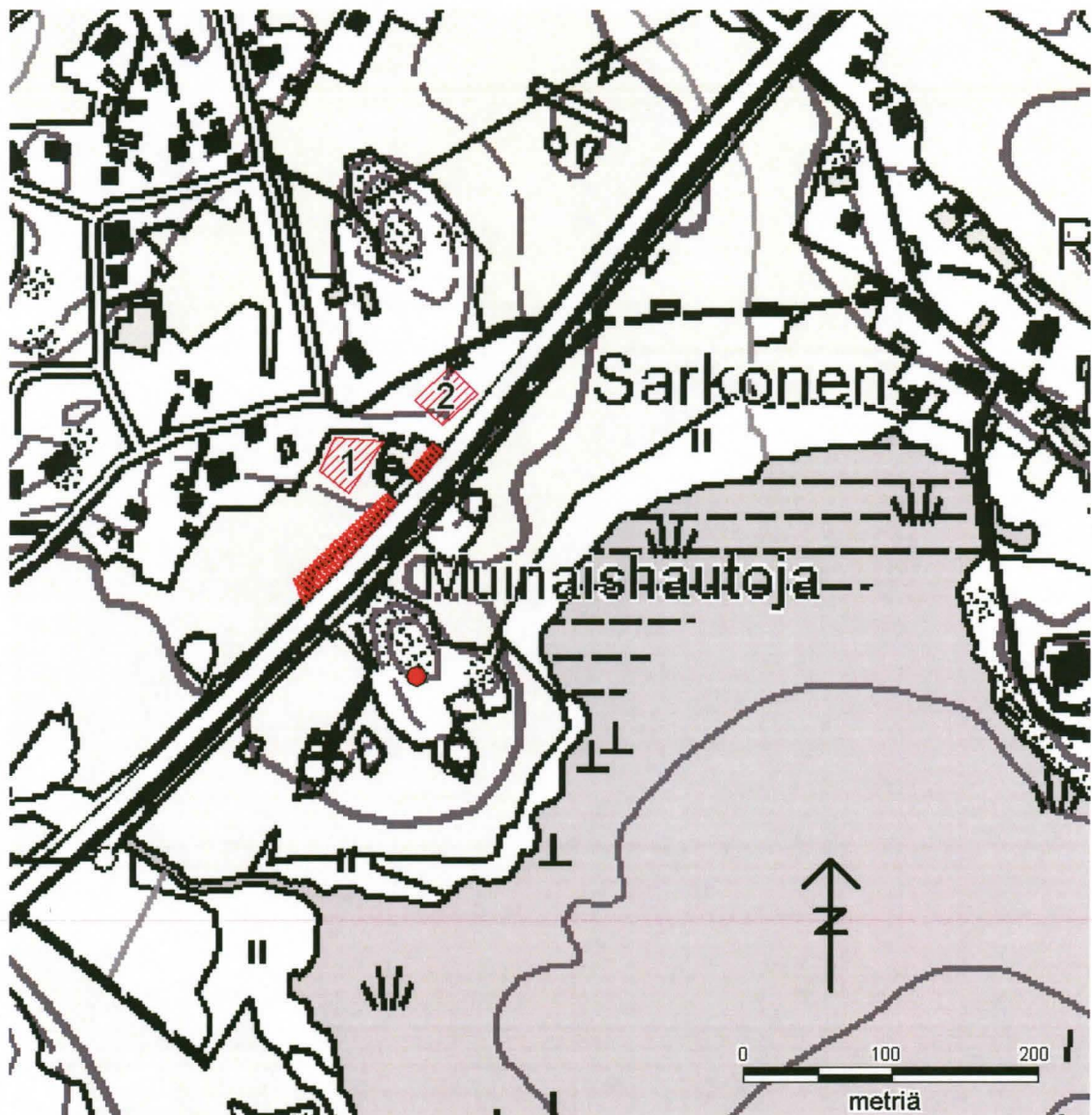

Vammala Kalliala

Kalle Luoto 2006

Kartan pohjana käytetty P. Veikkolaisen piirtämää lounais- ja luoteis- Pirkanmaan vesihuoltohankeen suunnitelmakarttaa.

Kartta 5: Tutkimusalue ja korkeuskiintopiste 145. MK 1: 2000.

Vammala, Kalliala
Kalle Luoto 2006
PerusCD Häme, Versio 99
© Maanmittauslaitos/PiSa lupa 75/4033/1999

Selite

- Kiintopiste 145
- Koekaivausalue
- Pintapoinnitut peltoalueet

KUVATAULU

VAMMALA, KALLIALA

KOEKAIVAUS 18. - 24.5.2006

KUVATAULU MUSTAVALKOVALOKUVISTA

Vammala, Kalliala 2006

Kuvannut Kalle Luoto

Kuvat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin numeroilla 140495-140499.

Kuva 140495. Yleiskuva tutkimusalueesta ennen kaivausta. S. 18.5.2006

Kuva 140497. Koekuoppa 7. Koekuopan pohja. Kuopassa oli kaksi suurta laakakiveä. SE.

Kuva 140496. Koekuoppa 7. Peltomultakerroksen alta paljastui kulttuurikerros noin 20-25 cm syvyydestä. SE. 19.5.2006.

Kuva 140498. Yleiskuva kaivausten jälkeen. Röykkiö 1 kuvan keskellä. Kuvan oikeassa laidassa Pyhän Olavin kirkko. W.

VAMMALA, KALLIALA

KOEKAIVAUS 18. - 24.5.2006

Kuva 140499. Yleiskuva. Tutkimusalue
koekaivausten jälkeen. Keskellä röykkiö 1,
oikealla maantie. SW. 24.5.2006.

LIITTEET

Liite 1: Taulukko: Koekuoppien vaaitut korkeudet

Koekuoppa nro	Pinta	Pohja
1	63,68	63,28
2	63,61	63,06
3	63,70	63,40
4	63,88	63,38
5	63,89	63,54
6	63,97	63,57
7	62,95	62,55
8	62,41	62,16
9	62,13	61,88
10	62,04	61,54
11	61,92	61,60
12	61,69	61,39
13	61,64	61,34
14	61,61	61,31
15	61,51	61,21
16	61,45	61,15
17	61,51	61,27
18	64,13	63,73
19	64,45	63,85
20	66,55	66,15

ARKEOL. OS. 166/15.6.2007

M

PIRKANMAAN MAAKUNTAMUSEO

**VAMMALA KALLIALA ARKEOLOGINEN
KOEKAIVAUS RÖYKKIÖALUEEN REUNA-
ALUEELLA 7.-9.8.2006**

Kalle Luoto

2006

Pirkanmaan maakuntamuseo

arkif 4.5.07 TM

SISÄLLYSLUETTELO

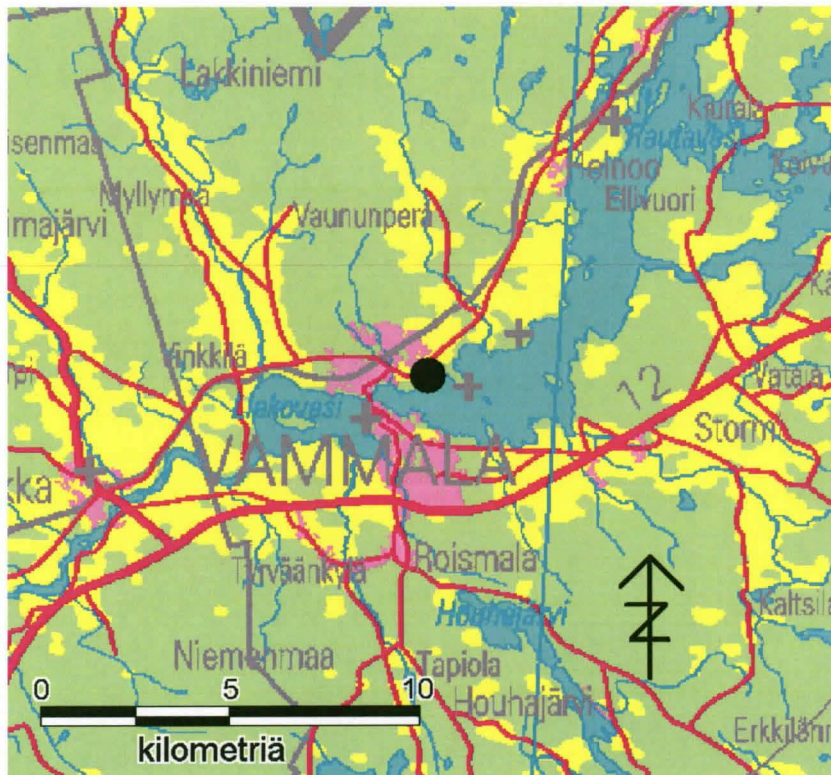
VAMMALA KALLIALA ARKEOLOGINEN KOEKAIVAUUS RÖYKKIÖALUEEN REUNA- ALUEELLA 7.-9.8.2006	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
ARKISTOTIEDOT	3
JOHDANTO	5
TUTKIMUSHISTORIA	6
TUTKIMUSALUEEN KUVAUS.....	7
Vesihuoltohankkeen tausta	8
TUTKIMUSTYÖN KUVAUS	9
HAVAINNOT JA TULKINNAT.....	10
Koekuoppakuvaukset.....	10
YHTEENVETO.....	17
LÄHDELUETTELO	18
Museoviraston arkeologian osaston topografinen arkisto.....	18
Turun yliopiston arkeologian arkisto	18
Kirjallisuus	18
KARTTALUETTELO	19
NEGATIIVILUETTELO	20
DIGITAALIKUVALUETTELO.....	21
KARTAT.....	23
KARTAT.....	24
KUVATAULU	25
LIITTEET	27
Liite 1: Koekuoppien vaaituskorkeudet.....	27
Liite 2: Löytöluettelo	28

ARKISTOTIEDOT

<i>Tutkimuskohteen nimi</i>	Kalliala (912 01 0010)
<i>Kohteen ajoitus</i>	Rautakausi
<i>Tutkimuksen laatu</i>	Koekaivaus
<i>Kaivausjohtaja</i>	Luoto, Kalle
<i>Kenttätöiden johtaja</i>	Luoto, Kalle
<i>Kenttätöaika</i>	7.8. - 9.8.2006
<i>Kaivauksin tutkitun alueen laajuus:</i>	n. 14 m ²
<i>Tutkimusalueen kokonaislaajuus:</i>	n. 500 m ²
<i>Kunta/Kaupunki:</i>	Vammala
<i>Kylä:</i>	Kalliala
<i>Tila:</i>	Vammalan-Ranta RN:o 5:15
<i>Maanomistaja:</i>	Äijälä, Hannu ja Arja
<i>Maanomistajan osoite:</i>	Vanhankirkontie 8, Vammala
<i>Peruskarttalehti:</i>	PK 212107 Vammala
<i>Yhtenäiskoordinaatit: (muinaisjäännös)</i>	P = 6811 815 I = 3282 672 Z = n. 60-65 m mpy
<i>KKJ-koordinaatit: (muinaisjäännös)</i>	X = 6805 505 Y = 2443 096 Z = n. 60-65 m mpy
<i>Yhtenäiskoordinaatit: (tutkimusalue)</i>	p = 6811 935 – 6811 965 I = 3282 610 – 3282 690 z = n. 60 – 65 m mpy
<i>KKJ-koordinaatit: (tutkimusalue)</i>	X = 6805 625 – 6805 660 Y = 2443 035 – 2443 110 Z = n. 60 – 65 m mpy

<i>Löydöt:</i>	KM 35924
<i>Aiemmat löydöt:</i>	Tyrvään museo numerotta; HM 1197:9; KM 15321:1-4; TYA 82:1-302; KM 31532:1-5; KM 35809: 1-33 (;mahdollisesti myös KM 17348).
<i>Aikaisemmat tutkimukset:</i>	Tarkastus Kivikoski 1935; Inventointi Aarni Erä-Esko 1949; Tarkastus Anna-Liisa Hirviluoto 1961; Kaivaus Anna-Liisa Hirviluoto 1963 (? , raporttia ei löytynyt); Kaivaus Unto Salo 1974; Inventointi Miikka Haimila 1999; Kalle Luoto 2006
<i>Mustavalkonegatiivit</i>	141314 - 141319
<i>Digitaalikuvat</i>	12 kpl (Pirkanmaan maakuntamuseo)

Kartta 1: Tutkimusalueen sijaintikartta. MK 1:200 000

Vammala, Kalliala
Kalle Luoto 2006

Kartta on laadittu PerusCD Hämeen MK 1:500 000 kartan perusteella © maanmittauslaitos.
PiSa lupa © Maanmittauslaitos/PiSa lupa 75/4033/1999

JOHDANTO

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti arkeologisen koekaivauksen Vammalan Kallialan rautakautisen röykkiöalueen läheisyydessä elokuussa 2006. Koekaivauksen tarkoituksena oli selvittää Lounais- ja Luoteis-Pirkanmaan vesihuoltolinjan linjausta Kallialan kylän alueella, koska suunniteltu vesihuoltolinja kulkee Kallialan röykkiöalueen (mj.rek.nro 912 01 0010) reuna-alueella. Suunniteltu vesijohtolinja kulkee vuonna 1974 tutkitun röykkiön läheisyydessä. Tämän röykkiön lähiympäristöä tutkittiin aikaisemmin keväällä 2006 (Luoto), koska alkuperäisessä suunnitelmassa vesihuoltolinja oli merkitty kulkemaan röykkiön välittömässä läheisyydessä.

Toukokuussa 2006 tehdyissä tutkimuksissa havaittiin muinaisjäännöksen jatkuvan ainakin vuonna 1974 tutkitun röykkiön eteläpuolelle. Kevään koetutkimusten tulosten perusteella vesihuoltohankkeen linjausta muutettiin.

Elokuun koetutkimuksella oli tarkoitus selvittää, ulottuuko kiinteä muinaisjäännös kesällä 2006 suunnitellulle vesihuoltolinjalle ja voidaanko linja kaivaa suunnitellulle kohdalle.

Kallialan kylästä on tehty useita rautakaudelle ajoittuvia esinelöytöjä. Kylä tunnetaan myös Tyrvään vanhan kirkon, eli Pyhä Olavin kirkko, sijaintikylänä. Kallialan röykkiöalue sijaitsee Rautaveden rannasta noin 100 metrin etäisyydellä. Pyhän Olavin kirkko sijaitsee kalmistolta noin puolikilometriä länsiluoteeseen. Karkkuun johtava Hämeentie (maantie 249) halkaisee kalmiston siten, että yksi röykkiöistä jää tien luoteispuolelle. Muut kummut sijaitsevat haassa tien ja järven välissä. Röykkiöalue sijaitsee vanhalla laidunalueella (Salo 2005: 191-192).

Kallialan arkeologisen koekaivauksen kustannukset olivat 2640 e. Tutkimuksen maastotyöt tehtiin 7. – 9.8.2006. Kaivauksen kenttä- ja jälkityöt teki tutkija FM Kalle Luoto. Tutkimuksen kenttä- ja jälkitöihin osallistui myös apulaistutkija HuK Hanna-Leena Salminen. Koekaivauksen valvojana toimi maakuntamuseon tutkija FM Ulla Lähdesmäki.

Tampereella 10.11.2006

FM Kalle Luoto

Paikka

päiväys

Kaivauksenjohtajan nimikirjoitus

TUTKIMUSHISTORIA

M. Haimilan (1999) inventointitietojen perusteella alueella sijaitsee yhdeksän kiven- ja maansekaista röykkiötä Rautavedestä noin 80-130 metriä länsiluoteeseen. Röykkiö 1 sijaitsee tien pohjoispuolella, muut tien kaakkoispuolisella hakamaalla kahdessa ryppäässä. Röykkiöt 5-7 sijaitsevat lähempänä tietä mäen pohjoispuolella ja röykkiöt 2-4, 8 ja 9 mäen eteläpuolella. Röykkiöiden koko ja muoto vaihtelevat. Eteläpuoliset röykkiöt vaikuttavat suuremmilta ja pyöreämmiltä. Hämeentie eteläpuolelta olevalta mäeltä on maanoton yhteydessä 1920-luvulla löydetty viisi keihäänkärkeä, joista kaksi on todennäköisesti tallella (Tyrvään museo, numerotta; HM 1197:9) (Haimila 1999: 33). Mäen päällä sijaitsee korkeuspiste 145.

Tässä raportissa käytetään M. Haimilan (1999: 33-38) inventoinnissa käyttämää röykkiöiden numerointia. Tämän numeroinnin mukaan nyt tutkitun alueen läheisyydessä sijaitsee röykkiö numero 1, jota Nina Lepokorpi ja Unto Salo ovat tutkineet vuonna 1974. Röykkiöön 1 on kiinnitetty muinaisjäänöskilpi.

Kohteen on löytänyt Anna-Liisa Hirviluoto tarkastaessaan Vammala-Häijälä tien linjaa Hannes Prusilta saamansa vihjeen perusteella. Alun perin tielinja kulki röykkiö 1:n päältä, mutta linjaa vaihdettiin Hirviluodon löytöjen perusteella. Hirviluoto oli Hämeentien tielinjaa tarkastaessaan havainnut röykkiön 1 eteläpuolella olleessa kuopassa savitiivistettä ja saviastian paloja (KM 15321). Nämä löydöt Hirviluoto teki vahvasta nokimaasta kivensirujen joukosta (Hirviluoto 1961).

Unto Salon (2004: 192) mukaan Hirviluoto kaivoi Kallialan Rauvan haassa vuonna 1963 röykkiön, josta löytyi esineiden lisäksi saviastian paloja, palanutta savea ja rautakuonaa. Tästä kaivauksesta ei ole raporttia Museoviraston tai Tampereen museoiden arkistossa. Kallialasta on luetteloitu Kansallismuseon löytönumerolla KM 17348 löytöjä, jotka mahdollisesti ovat peräisin näiltä kaivauksilta.

Vuoden 1974 (Lepokorpi & Salo) tutkimuksissa röykkiö 1 todettiin maan ja kiven sekaiseksi. Rakenteen pohjalla oli suuria lohkareita ja täyttemaana nyrkin kokoisia kiviä. Raunion pohjoispuolella oli 1 m x 2 m kokoinen tasainen kiveys. Palanutta savea ja rautakuonaa löytyi koko röykkiön alueelta. Tutkimuksissa havaittiin myös eläimen hampaita. Röykkiön eteläpuolinen maa oli noensekaista, josta löytyi palaneita luunsiruja, keramiikkaa sekä hiiltä. Kaivauksilla tehtiin kolme esinelöytöä: noin 10 cm

pituinen taivutettu rautaesine, n. 5 cm pituinen terän katkelma ja ohut pronssilevy (Lepokorpi & Salo 1974; Salo 2004: 192).

Toukokuusta 2006 vesihuoltohankkeen johdosta tutkittu alue sijaitsi maantie 249 (Hämeentie) pohjoispuolella röykkiön 1 läheisyydessä (Luoto 2006). Kyseiset tutkimukset keskittyivät röykkiön 1 pohjois- ja länsipuolella heinää kasvavan peltoalueen reunoille. Tutkittu alue rajautui koillisessa tien nro 249 rakenteisiin. Tutkimuksissa havaittiin yhdessä koekuopassa (nro 7) röykkiön 1 eteläpuolella tien läheisyydessä merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Kuopasta löydettiin kulttuurimaan lisäksi mm. keramiikkaa. Toukokuun 2006 tutkimusten löydöt on luetteloitu kansallismuseon kokoelmiin numerolla KM 35809: 1-33. Salon mukaan Kallialan tutkitut kummut ovat rautakaudelle ajoittuvia jäteraunioita. Alueelta tehdyt aselöydöt ovat mahdollisesti peräisin merovingiajalle ajoittuvista hautauksista (Salo 2004: 192).

TUTKIMUSALUEEN KUVAUS

Röykkiökohde sijaitsee noin 50-100 metrin etäisyydellä Rautaveden itärannasta länteen. Alueen röykkiöt jakautuvat kahteen ryhmään, joiden välissä on katajaa kasvava mäki. Mäen länsi ja pohjoispuolella kulkee maantie 249, jonka pohjoispuolella on röykkiö 1. Röykkiö 1 kuuluu pohjoisempaan röykkiöryhmään, jonka muita röykkiöitä ovat nro 5, 6 ja 7. Mäen eteläpuoliseen röykkiöryhmään kuuluvat röykkiöt 2, 3, 4, 8 ja 9. Röykkiöissä 1, 2 ja 5 on muinaisjäännöskilpi. Röykkiöitä ympäröivät saviset rantapellot, jotka viettävät kohti Rautavettä (katso tarkemmin Haimila 1999).

Röykkiö 1 sijaitsee kallioisella peltosaarekkeella, joka kolmelta suunnalta rajautuu peltoon. Röykkiön itäpuolella kulkee Hämeentie. Peltosaarekkeen kallioinen länsilaita on räjäytetty osittain ilmeisesti maantie rakentamisen yhteydessä.

Röykkiöalue sijaitsee Rautavettä kohti laskevilla rantapelloilla. Viljelyaluetta rikkovat muutamat avokalliot ja pienet metsäsaarekkeet. Alueen läpi kulkee päällystetty maantie.

Kuva 1 (Digitaalikuva 545). Koekaivausalue ennen elokuun 2006 tutkimuksia. Kuvan keskellä Salon ja Lepokorven v. 1974 kaivama röykkiö 1 ja maantie 249. Kuvan vasemmassa laidassa näkyy pyhän Olavin kirkon länsipääty. Kuvattu pohjoisluoteesta. Kuvaaja: Kalle Luoto/PMM.

Kuva 2 (Digitaalikuva 547). Yleiskuva tutkimusalueesta. Vesihuoltolinjan uusi linjaus kulkee valkoisten rehupaalien pohjoispuolelta ja taittuu kohti lounaasta niiden vasemmalla puolella. Oikeassa laidassa näkyy röykkiön 1 länsireunaa. Kuvattu eteläkaakosta. Kuvaaja: Kalle Luoto/PMM.

Vesihuoltohankkeen tausta

Vesihuoltohankkeen tarkoituksena on johtaa pohjavettä Ikaalisista, Hämeenkyröstä ja Mouhijärveltä Vammalaan sekä Suodeniemen jätevedet Mouhijärvelle ja Karkun

taajaman jätevedet Vammalan keskusjätevedenpuhdistamolle. Alun perin uusi vesihuoltolinja suunniteltiin kulkeväksi aivan Vammalan Kallialan muinaisjäännösalueen halki kulkevan maantien 294 pohjois- ja länsireunaa pitkin Häijääntien viertä, ojassa ja tieluiskan pohjoisosassa. Kaivannon leveydeksi tulee toimistoinsinööri Pasi Lähteenmäen suullisen tiedonannon (17.5.) mukaan enintään 2 metriä ja syvyydeksi 2,5 metriä. Toukokuussa 2006 tehtyjen arkeologisten koetutkimusten seurauksena linjausta muutettiin kiertämään röykkiö 1 länsipuolelta noin 50 m etäisyydellä. Elokuussa 2006 tutkittiin kyseistä uutta linjausta.

TUTKIMUSTYÖN KUVAUS

Koetutkimus aloitettiin vesihuoltolinjan silmämääräisellä tarkastamisella. Varsinainen koetutkimus suoritettiin kaivamalla koekuoppia vesijohtolinjan suunnitellun linjauksen kohdalle. Koekuopat numeroitiin numeroilla 30-37 ja 40 – 45 erotuksena alueelle toukokuussa 2006 kaivetuista kuopista 1-20.

Koekuopat 40-45 sijoitettiin röykkiön 1 pohjoispuolelta Häijääntien laidasta alkavaan linjaan siten, että toukokuussa 2006 kaivettu koekuoppa nro 1 oli linjan ensimmäinen kuoppa. Röykkiön 1 länsipuolelle kaivettiin samaan linjaan kuopat 30-37. Linjat yhdistyivät koekuoppa 45:n kohdalla.

Lisäksi alueelle kaivettiin ns. lapionpistoja tärkeiksi koetuille kohdille. Lapionpistot 1 ja 2 sijaitsivat koekuoppien 43 ja 44 läheisyydessä. Lapionpisto 3 kaivettiin koekuoppalinja 30-37 itäpuolelle.

Koekuoppien etäisyys- ja sijaintitiedot mitattiin kuoppien lounaisnurkista. Koekuoppien sijainti määritettiin mittanauhan, bussolin ja GPS –laitteen avulla. Tutkimuksen korkeustiedot on mitattu vaaituskoneella. Korkeus mitattiin Vammalan kaupungin korkeuspiste 145:ltä, joka sijaitsee röykkiöstä 1 noin 130 metriä etelään. Tämän pisteen korkeus on 66, 942 m mpy (N23-järjestelmä).

Aluksi kuopista poistettiin pintamaa lapiolla. Tämän jälkeen kaivamista jatkettiin lastoilla, mikäli se katsottiin tarpeelliseksi. Koekuopat kaivettiin 10 cm kerroksissa. Peltomultakerroksen löytöjä ei otettu talteen kerrosjärjestyksen mukaisesti.

Tutkimusraportissa kaivetut maakerrokset on ilmoitettu seuraavalla tavalla: kerros 1, syvyys pinnasta 10-20 cm; kerros 2, syvyys pinnasta 20-30 cm, jne.

Tutkimuksen tuloksena saadut löydöt taltioitiin Museoviraston kokoelmiin numerolla KM 35924. Mustavalkonegatiivit taltioitiin Museoviraston kokoelmiin numerolla 141314 - 141319 ja digitaalivalokuvat Pirkanmaan maakuntamuseon kokoelmiin.

HAVAINNOT JA TULKINNAT

Koekuoppakuvausten kerrosjärjestys on kuvattu koekuopan lounaiskulmasta. Kuoppien koko oli 50 cm x 50 cm, jos toisin ei mainita. Kaivausten alkaessa 7.8.2006 ilma oli helteinen ja maaperä pitkään jatkuneen kuivuuden seurauksena kuivaa. Maasta kaivettu pölyävä peltomulta värjäsi kaiken kaivetun maan ja kivet tasaisen harmaaksi.

Koekuoppakuvaukset

Koekuoppa 30

Koekuoppa kaivettiin röykkiön 1 itäpuolisen pellon lounasta kohti laskevalle terassille. Koekuopan kohdalla maasto vietti kohti lounasta. Löytönä kuopasta saatiin talteen modernin lasipuollon kaulan katkelma savensekaisesta peltomultakerroksesta. Löytöä ei taltioitu.

Kerrokset:

0 – 22 cm	peltomulta
22 – 43 cm	savensekainen peltomulta
43 – 45 cm	harmaa savi

Koekuoppa 31

Koekuoppa sijaitsi tasaisella maalla peltoterassin päällä. Kuopassa havaittiin peltomultakerroksen alapuolella kivikko, minkä yhteydessä maaperä muuttui savisemmaksi. Kivien seasta löydettiin lasinpala, palanutta savea ja kuonaantuneen saven kappale. Löydöistä kaksi viimeksi mainittua taltioitiin (KM 35924:1,2). Koekuoppaa laajennettiin 1 m * 1 m kokoiseksi, jotta kivikon tarkempi luonne saataisiin selvitettyä.

Koekuopassa havaittu kiveys dokumentoitiin valokuvaamalla (MV 2; digitaalikuvaa 548) 20 cm syvyydessä, jonka jälkeen koekuoppa kaivettiin kauttaaltaan 35 cm syvyyteen. Tämän jälkeen kuopan etelälaitaan tehtiin 40 cm * 40 cm kokoinen ja 60 cm syvyyteen ulottuva potero kiveyksen läpi (digitaalikuvat 549 ja 550). Kuopassa ollut kiveys on koetutkimushavaintojen perusteella luontaisesti syntynyt.

Kuopan koko oli 1 m * 1 m.

Kerrokset:

0 – 20 cm	peltomulta
20 – 60 cm	Hiesu, jossa runsaasti n. nyrkin kokoisia kiviä.

Kuopan syvyys n. 55 cm. Kuopan itänurkkaan kaivettiin koepisto, joka ulottui n. 65 cm syvyyteen.

Kuva 3 (digitaalikuva 548). Koekuopasta 31 paljastui kivikko, mikä tulkittiin luontaiseksi. Kivikko on kuvattuna n. 20 cm syvyydessä maanpinnasta. Kuvassa näkyvä nuoli osoittaa kohti pohjoista. Kuvattu etelälounaasta. Kuvaaja Kalle Luoto/PMM.

Koekuoppa 32

Koekuoppa sijaitsi pellolla. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 25 cm	peltomulta
25 – 40 cm	hiekkä, jonka joukossa noin nyrkin kokoisia kiviä.

Koekuoppa 33

Koekuoppa sijaitsi pellolla. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 20 cm	peltomulta
20 – 30 cm	savensekainen multa
30 – 60 cm	hiekkä, jonka joukossa kiviä.

Koekuoppa 34

Koekuoppa sijaitsi peltoalueen pohjoisosassa kohdassa, jossa heinä kasvoi heikosti ja oli lyhyempää kuin muualla pellolla. Välittömästi pintakerroksen alta paljastui kallio.

Kerrokset:

0 – 6 cm	peltomulta
6 cm ->	kallio

Koekuoppa 35

Koekuoppa sijaitti pellolla. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 30 cm	peltomulta
30 – 39 cm	hiekkä, jonka joukossa kiviä.

Koekuoppa 36

Koekuoppa sijaitti peltoalueen laidassa kiviraunion läheisyydessä. Ei löytöjä.

Kerrokset:

0 – 15 cm	peltomulta
15 cm ->	kallio

Koekuoppa 37

Koekuoppa sijaitti peltoalueen laidassa olevan kiviraunion itäpuolella. Koekuopasta löydettiin salaojaputken katkelmia, tiilen kappaleita ja lasitettuja tiilen kappaleita, joita ei taltioitu kokoelmiin.

Kerrokset:

0 – 10 cm	multa/turve
10 – 38 cm	hiesu, jossa kiviä

Koekuoppa 40

Koekuoppa sijaitti pellon pohjoislaidassa lähimpänä Häijääntietä. Löytöinä tiilen kappaleita, joita ei taltioitu.

Kerrokset:

0 – 6 cm	Turpeensekainen multa
6 – 17 cm	multa
17 – 27 cm	savensekainen multa
27 – 35 cm	harmaa savi

Koekuoppa 41

Kuopan länsireunasta paljastui kallio 11 cm syvyydestä. Kuoppa sijaitti kevään tutkimuksissa kaivetun koekuopan nro 19 pohjoispuolella.

Kerrokset:

0 – 21 cm	peltomulta
21 – 34 cm	hiesu

Koekuoppa 42

Koekuopan peltomultakerros oli kuohkeampaa kuin varsinaisen pellon alueella. Kuopasta löytyi tiilenpaloja, lasia ja palanutta luuta. Ainoastaan palanut luu taltioitiin (KM 35924:3).

0 – 5cm	turve
5 – 25 cm	peltomulta

Koekuoppa 43

Koekuoppa kaivettiin 2,5 m etäisyydelle itään koekuopasta 44. Kuopasta löydettiin rautanaulan katkelmia (KM 35924:4, 6), palanutta luuta (KM 35924:5, 8) ja palanutta savea (KM 35924:7).

0 – 25 cm	peltomulta/turve
30 – 40 cm	vaalean ruskea hiekka

Koekuoppa 44

Kuoppa sijaitsee peltosaarekkeen pohjoispuolella. Kuopassa havaittiin runsaasti kiviä noin 15 cm syvyydessä ja tiheä kiveys jatkui aina 35 cm syvyyteen. Samassa tasossa sijaitsee kuopan kaakkoisnurkan suurehko kivi [kuva 5 (digitaalikuva 554)].

Kuopan 1. kerroksesta, 10 – 20 cm syvyydestä, löydettiin hevosenkenkänaula (KM 35924: 9), rautanaulojen katkelmia (KM 35924: 10), rautalevyn katkelmia (KM 35924: 11), keramiikkaa (KM 35924: 12), palanutta savea (KM 35924: 13) ja kuonaantunutta savea (KM 35924: 14). Runsaiden löytöjen johdosta kuoppaa laajennettiin 1 m * 1 m kokoiseksi.

Kuopan 2. kerroksesta löydettiin rautanaulojen katkelmia (KM 35924: 15), keramiikkaa (KM 35924: 16), palanutta savea (KM 35924: 17) ja metallikuonaa (KM 35924: 18).

Kuopan 3. kerroksesta löydettiin keramiikka (KM 35924: 19).

Vaikka kuopasta löydettiin runsaasti rautakauden tyyppin keramiikkaa, ei kuopassa havaittu kiinteää muinaisännöstä. Tosin hiekka kuopan pohjalla muuttui kasteltaessa punertavaksi. Mahdollisesti rautakautinen keramiikka on päätynyt paikalle maansiirtotöiden yhteydessä.

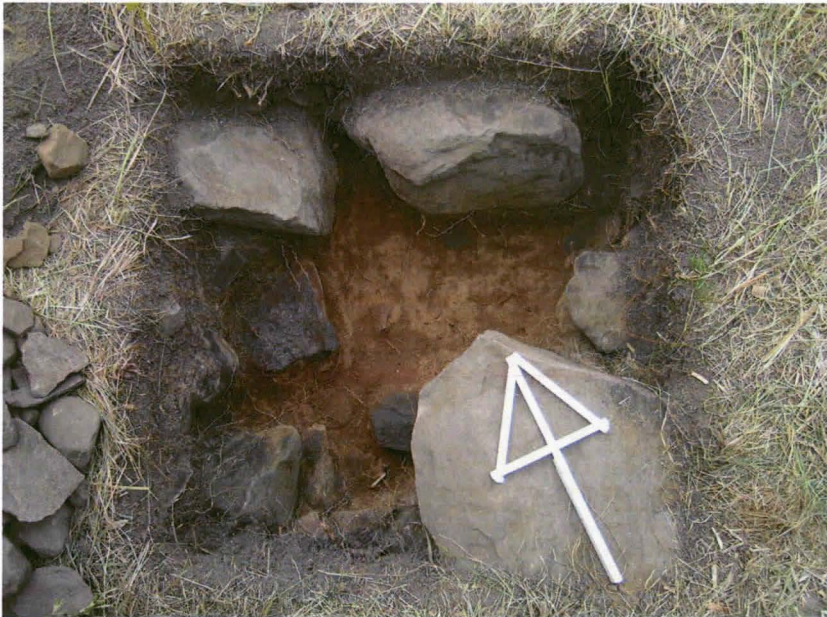
Kuopan koko oli 1 m x 1 m.

Kerrokset:

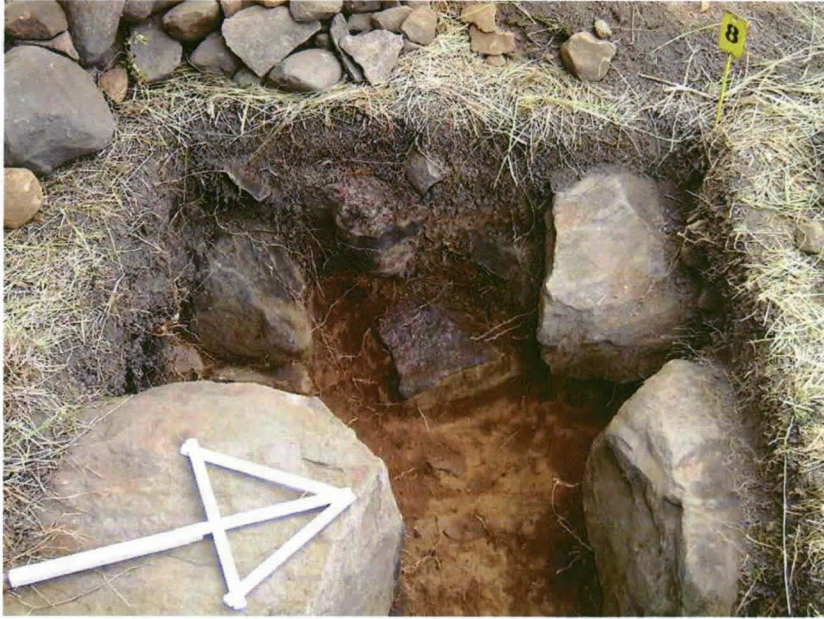
0 – 10 cm	peltomulta
10 – 35 cm	savi
35 – 45 cm	hiekka

Kuva 4 (digitaalikuva 551). Koekuoppa 44 on kaivettu 15 cm syvyyteen. Kuvattu etelälounaasta. Kuvaaaja Kalle Luoto/PMM.

Kuva 5 (digitaalikuva 554). Kuvassa näkyy koekuoppa 44 kaivettuna noin 45 cm syvyyteen. Kuvattu etelälounaasta. Kuvaaaja Kalle Luoto/PMM.

Kuva 6 (ote digitaalikuvasta 555). Kuvassa näkyy koekuoppa 44:n länsiprofiili. Kuopassa ei havaittu löydöistä huolimatta kulttuurikerrosta. Kuvattu itäkaakosta. Kuvaaaja Kalle Luoto/PMM.

Koekuoppa 45

Koekuopan pinnassa oli runsaasti suurehkoja kiviä. Kivisyys jatkui myös syvemmillä kuopassa. Kuopasta löydettiin kappale palanutta savea (KM 35924: 20) peltomultakerroksesta.

Kerrokset:

0 – 35 cm peltomulta

Lapionpisto 1

Lapionpisto tehtiin 13 m länteen koekuopalta 41 ja 4,4 m luoteeseen koekuopalta 44. Kuopassa havaittiin runsaasti tiiliä. Ei löytöjä tai havaintoa kulttuurikerroksesta. Kallio paljastui lähes välittömästi pintamaan alta.

Lapionpisto 2

Lapionpisto tehtiin 10,5 m länteen koekuopalta 41 ja 3 m pohjoiseen koekuopalta 44. Ei löytöjä tai havaintoa kulttuurikerroksesta. Kallio paljastui lähes välittömästi pintamaan alta.

Lapionpisto 3

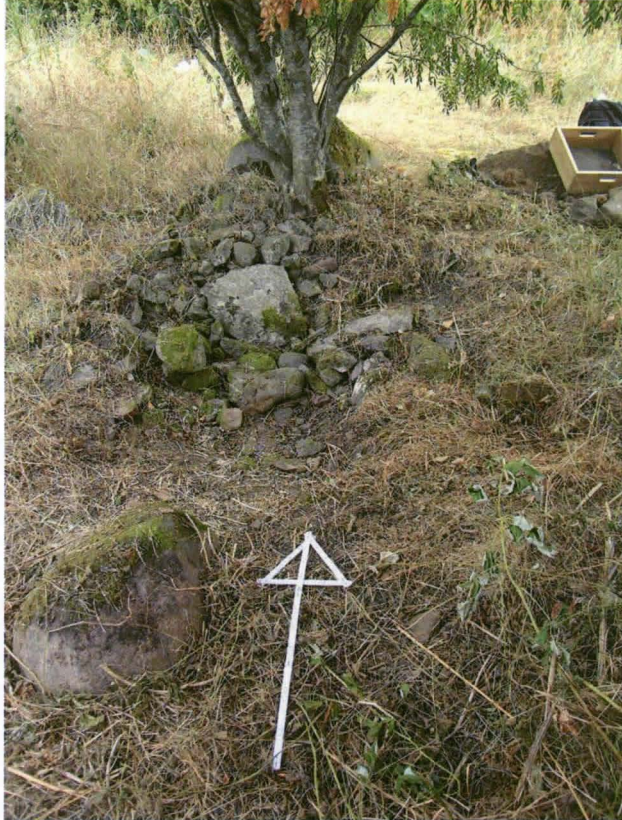
lapionpisto tehtiin 8,5 m itään koekuopalta 34 ja 10,2 m kaakkoon koekuopalta 37. Ei löytöjä tai havaintoa kulttuurikerroksesta.

Kerrokset:

0 – 25 cm peltomulta
25 – 40 cm hieno hiekka

Lapionpisto 4

Koepisto tehtiin koekuoppien 44 ja 45 välille. Paikalla havaittiin kivien reunustama kuoppa. Kuopan seinämät puhdistettiin ja kuopan pohjalle tehtiin lapionpisto. Lapionpistosta havaittiin kallion alkavan välittömästi kuopan pohjan kivien alla. Kuopasta löydettiin kappale metallikuonaa (KM 35924: 21).

Kuva 7 (digitaalikuva 552). Lapionpisto 4: Kivien reunustama kuoppa. Kuvan oikeassa yläkulmassa näkyy koekuoppa 44:n jätemaakasa. Kuvattu etelästä. Kuvaja Kalle Luoto/PMM.

YHTEENVETO

Koetutkimusten yhteydessä löydettiin rautakauden tyyppin keramiikkaa, palanutta luuta, kuonaa ja metalliesineiden katkelmia. Rautakauden keramiikkaa saatiin talteen erityisesti koekuopasta 44. Kuitenkaan kyseisessä koekuopassa ei havaittu muinaisjäännökseen liittyviä rakenteita tai kulttuurikerrosta. Saattaa olla, että paikalta talteen saadut keramiikanpalat on tuotu paikalle maansiirtotöiden tms. seurauksena tai paikalla sijainnut muinaisjäännös on tuhoutunut. Elokuussa 2006 tutkitulla suunnitellun vesihuoltolinjan linjauksen alueella ei tutkimusten yhteydessä havaittu kiinteää muinaisjäännöstä.

Yhteenvetona kesän 2006 tutkimuksista Vammalan Kallialan röykkiöalueella voidaan todeta, että ainakin röykkiön 1 eteläpuolella muinaisjäännös jatkuu peltoalueelle. Kyseessä on todennäköisesti rautakaudelle ajoittuva asuinpaikka. Elokuussa 2006 koekuopasta 44 löydetty keramiikka ajoittuu myös rautakaudelle. Mahdollisesti Kallialan alueella on yhä tuntemattomia rautakaudelle ajoittuvia asuinpaikkoja.

LÄHDELUETTELO

Museoviraston arkeologian osaston topografinen arkisto

Erä-Esko, Aarni 1949. Tyrvään pitäjän ja Vammalan kauppalan kiinteät muinaisjäännökset. Inventointikertomus.

Haimila, Miikka 1999. Vammalan Rautaveden osainventointi 1999.

Hirviluoto, Anna-Liisa 1961. Vammalan Kallialan Rauvon rautakautisen kalmiston tarkastus 24.,25.10; 1.11.1961. Tarkastuskertomus.

Luoto, Kalle 2006. Vammala Kalliala – Koetutkimus rautakautisen röykkiöalueen reuna-alueella.

Turun yliopiston arkeologian arkisto

Lepokorpi, N. & Salo, U. 1974. Vammala, Kalliala. Kertomus kummun numero 1 tutkimuksesta 10.6.-28.6.1974. Kaivauskertomus.

Kirjallisuus

Salo, Unto 2004. Sastamalan historia 1,2: historian liiteosa. Hämeenlinna.

KARTTALUETTELO

KUNTA/KAUPUNKI; KOHDE

TYÖTAPA; VUOSILUKU

Kartta 1: Tutkimusalueen sijaintikartta. MK 1:200 000.....	4
Kartta 2: Yleiskartta tutkimusalueesta. MK 1: 10 000	23
Kartta 3: Yleiskartta. MK 1: 1000	24

NEGATIIVILUETTELO

VAMMALA KALLIALA

KOEKAIVAUS 7.-9.8.2006

Valokuvat on kuvannut Kalle Luoto

Kuvat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin

Kuvan numero	Kuvan aihe	Kuvaus suunta	Päivämäärä
141314	Yleiskuva. Koekaivausalue ennen tutkimuksia. Kuvan keskellä olevan linjakepin kohdalla koekuoppa 33. Taustalla Unto Salon v. tutkima röykkiö ja Tyrvään Pyhän Olavin kirkko.	NNW	7.8.
141315	Koekuopasta 31 paljastui 20 cm:n syvyydestä luonnolliseksi tulkittu kiveys.	SW	7.8.
141316	Koekuoppa 44 kaivettuna 15 cm syvyyteen.	SSE	9.8.
141317	Rakenne koekuoppien 44 ja 45 välisellä alueella: kivillä reunustettu kuoppa.	S	9.8.
141318	Koekuoppa 44:n pohjataso noin 45 cm:n syvyydessä.	SSW	9.8.
141319	Yleiskuva. Koekaivausalueen itäosa. Kuvan vasemmassa laidassa olevan linjakepin kohdalta koekuopasta 44 löydettiin runsaasti rautakautisen keramiikan kappaleita.	NW	9.8.

DIGITAALIKUVALUETTELO

VAMMALA KALLIALA

Koekaivaus 7.-9.8.2006 Valokuvat on kuvannut Kalle Luoto

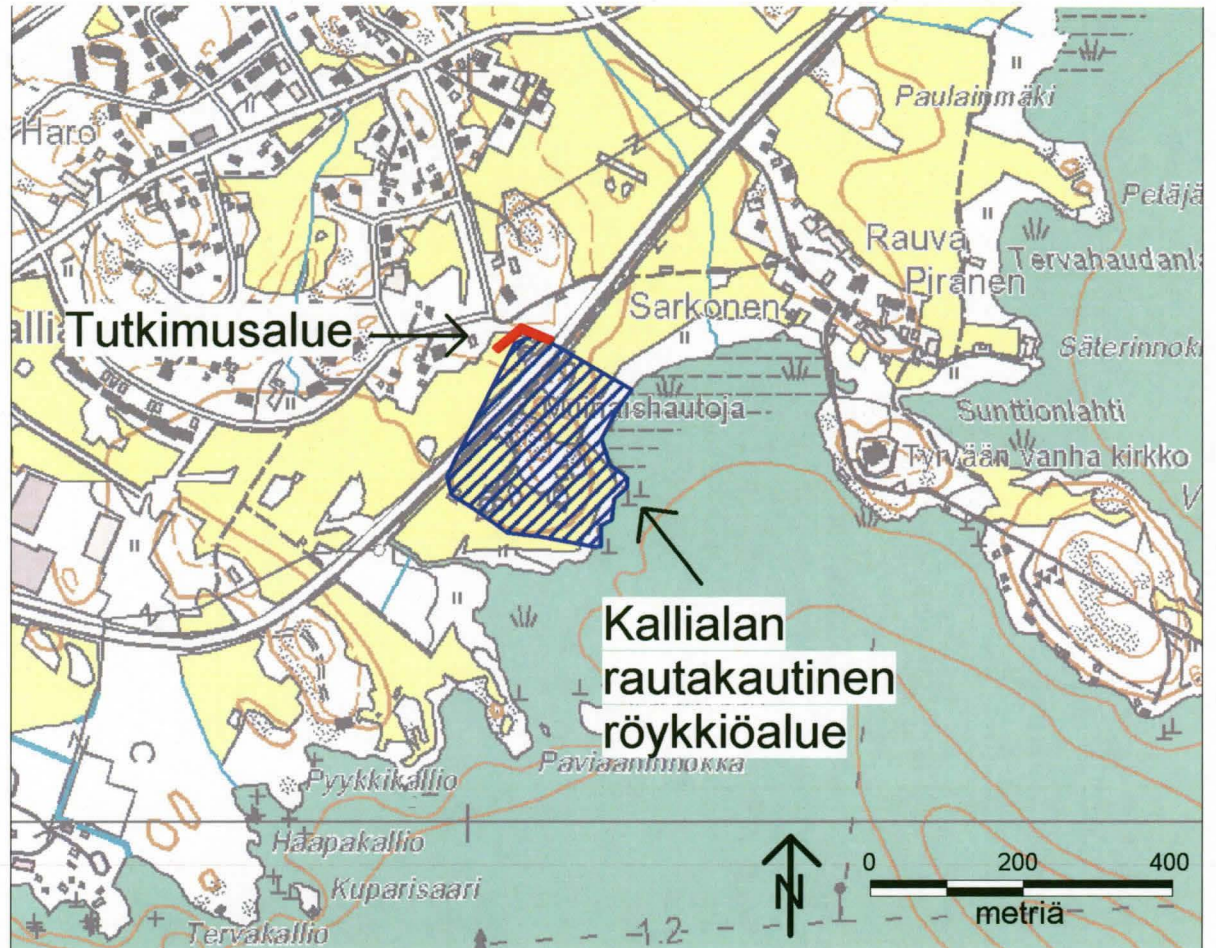
Kuvat on luetteloitu Pirkanmaan maakuntamuseon kokoelmiin

Kuvan numero	Kuvan aihe	Kuvaus suunta	Päivämäärä
545	Yleiskuva. Koekaivausalue ennen tutkimuksia. Taustalla Unto Salon v. 1974 kaivama röykkiö ja maantie 249. Kuvan keskellä linjakeppi koekuopan 33 kohdalla.	NWW	7.8.
547	Yleiskuva. Koekaivausalue ennen tutkimuksia. Linjakepit kuvaavat tutkittua linjaa. H-L Salminen kaivamassa koekuoppaa 30.	SEE	7.8.
548	Koekuoppa 31. Noin 20 cm:n syvyydestä paljastunut luonnolliseksi tulkittu kiveys.	SSW	7.8.
549	Koekuoppa 31. Kuopan S-reuna kaivettuna noin 60 cm syvyyteen kiveyksen läpi.	SSW	7.8.
550	Koekuoppa 31. Kuopan S-reuna kaivettuna noin 60 cm syvyyteen kiveyksen läpi.	SSW	8.8.
551	Koekuoppa 44 kaivettuna noin 15 cm syvyyteen.	SSW	9.8.
552	Rakenne koekuoppien 44 ja 45 välissä. Kivien reunustama kuoppa.	S	9.8.
553	Rakenne koekuoppien 44 ja 45 välillä. Kivien reunustama kuoppa.	S	9.8.
554	Koekuoppa 44 kaivettuna noin 45 cm syvyyteen.	SSW	9.8.
555	Koekuoppa 44 pohjatasossa ja kuopasta kaivettuja lohkaraisia kiviä.	W	9.8

556	Koekuoppa 44 pohjatasossa ja kuopasta kaivettuja lohkaraisia kiviä.	W	9.8
557	Yleiskuva: Koekaivausalue tutkimusten jälkeen. Kuvan vasemmassa laidassa olevan linjakepin kohdalta olevasta koekuopasta 44 löytyi runsaasti rautakautisen keramiikan kappaleita.	NW	9.8.

KARTAT

Kartta 2: Yleiskartta tutkimusalueesta. MK 1: 10 000

Vammala, Kalliala

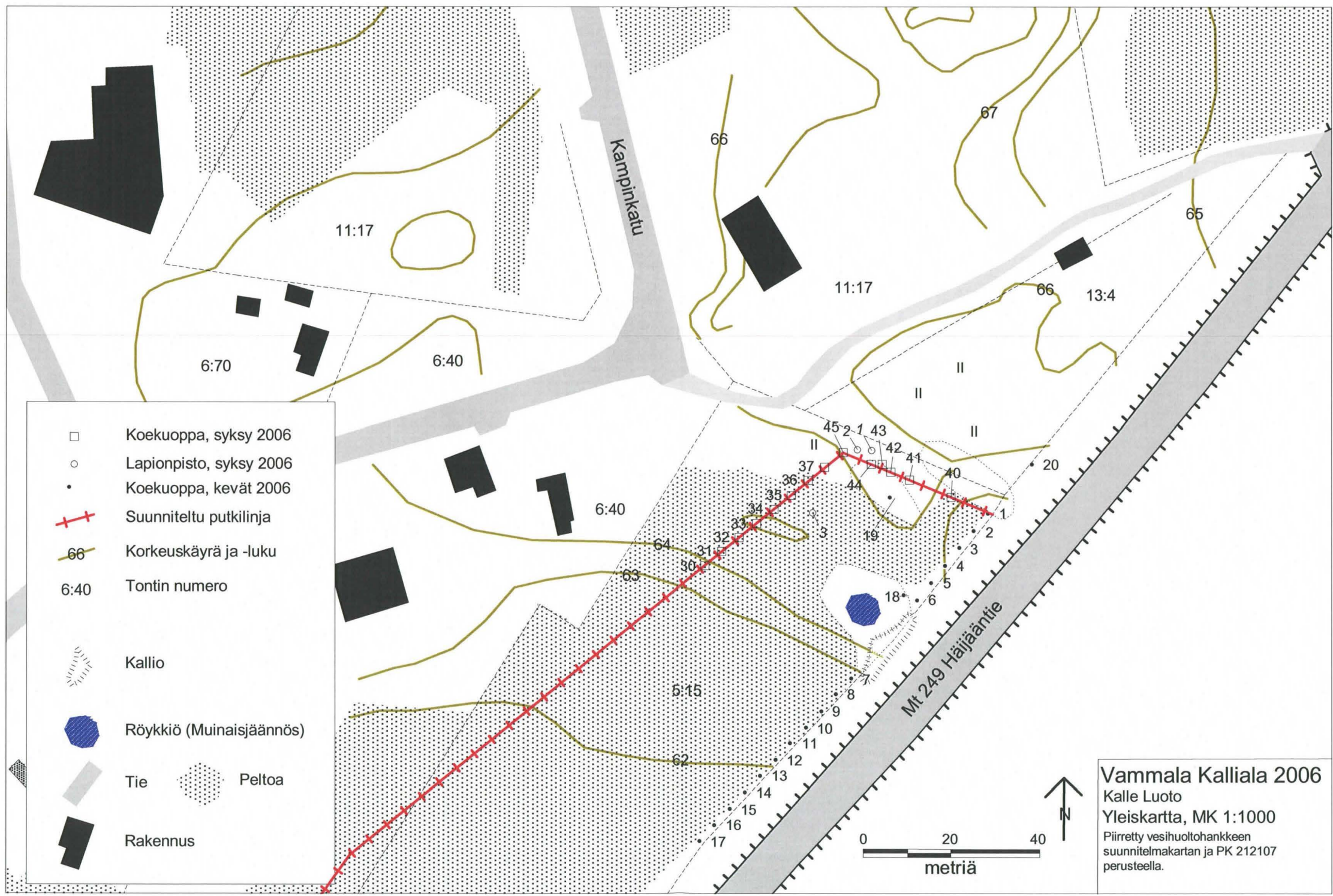
Kalle Luoto 2006

Koekaivausalue on merkitty karttaan punaisena alueena ja Kallialan röykkiöalue sinisellä vinoviivituksella.

Pohjakarttana PK 212107 VAMMALA (cdHÄME 2006) © Maanmittauslaitos.

KARTAT

Kartta 3: Yleiskartta. MK 1: 1000

- Koekuoppa, syksy 2006
- Lapionpisto, syksy 2006
- Koekuoppa, kevät 2006
- +— Suunniteltu putkilinja
- 66 Korkeuskäyrä ja -luku
- 6:40 Tontin numero
- Kallio
- Röykkiö (Muinaisjännös)
- Tie ● Peltoa
- Rakennus

Vammala Kalliala 2006
 Kalle Luoto
 Yleiskartta, MK 1:1000
 Piirretty vesihuoltohankkeen
 suunnitelmakartan ja PK 212107
 perusteella.

KUVATAULU

VAMMALA KALLIALA

KOEKAIVAUS 7.-9.8.2006

KUVATAULU MUSTAVALKOVALOKUVISTA

Vammala, Kalliala 2006

Kuvannut Kalle Luoto

Kuvat on luetteloitu Museoviraston arkeologian osaston kokoelmiin

Kuva 141314. Yleiskuva. Koekaivausalue ennen tutkimuksia. Kuvan keskellä olevan linjakepin kohdalla koekuoppa 33. Taustalla Unto Salon v. tutkima röykkiö ja Tyrvään Pyhän Olavin kirkko. NN 7.8.2006.

Kuva 141316. Koekuoppa 44 kaivettuna noin 15 cm syvyyteen. Pohjalla runsaasti kiviä. SSE. 9.8.2006.

Kuva 141315. Koekuoppa 31. Noin 20 cm:n syvyydestä paljastunut luonnolliseksi tulkittu kiveys. SW. 7.8.2006.

Kuva 141317. Rakenne koekuoppien 44 ja 45 välisellä alueella, kivillä reunustettu kuoppa. S. 9.8.2006.

VAMMALA KALLIALA

KOEKAIVAUS 7.-9.8.2006

Kuva 141318. Koekuoppa 44 kaivettuna pohjatasoon noin 45 cm: n syvyydessä. SSW. 9.8.2006.

Kuva 141319. Yleiskuva. Koekaivausalueen itäosa. Kuvan vasemmassa laidassa olevan linjakepin kohdalta koekuopasta 44 löydettiin runsaasti rautakautisen keramiikan kappaleita. NW 9.8.2006

LIITTEET

Liite 1: Koekuoppien vaaituskorkeudet

Koekuopan numero	Vaaittu korkeus m mpy.
30	63,53
31	63,90
32	63,96
33	64,12
34	64,35
35	64,41
36	64,24
37	64,52
38	64,55
40	63,77
41	64,96
42	65,27
43	65,28
44	65,43
45	65,30